ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทค โน โลยีการผลิตข้าว โพคหวาน

แบบมีสัญญาผูกพันในจังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวฉันทนา กระจ่างพันธ์

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์คุษฎี ณ ถำปาง รองศาสตราจารย์กฐิน ศรีมงกล นายพัฒน์กร ยาวิไชย ประชานกรรมการ กรรมการ กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทค โนโลยีการผลิตข้าว โพค หวานแบบมีสัญญาผูกพันในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยค้านเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรต่อการยอมรับการปลูกข้าวโพคหวาน ตลอดจนศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนาส่งเสริมการเกษตรแบบมีสัญญาผูกพันของเกษตรกรในจังหวัด เชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพคหวานแบบมีสัญญา ผูกพันในจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวน 197 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์ค่าไดสแควร์

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 41-50 ปี มีอายุเฉลี่ย 46.14 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ระหว่าง ป.1-ป.6 มีประสบการณ์ในการผลิตเฉลี่ย 3.48 ปี มีขนาด พื้นที่ถือครองเฉลี่ย 4.30 ไร่ มี พื้นที่ปลูกข้าวโพคหวานเฉลี่ย 3.45 ไร่ มีความถี่ในการปลูกข้าวโพคหวาน 2 ครั้ง/ปี มีรายได้ในภาคเกษตรเฉลี่ย 44,187.72 บาท/ปี ซึ่งเป็นรายได้จากข้าวโพคหวานและ ไม้ผล รายได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 17,504.76 บาท/ปี เป็นรายได้จากการรับจ้าง และรายได้จากการค้าขาย เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เงินลงทุนในการปลูกข้าวโพคหวานเฉลี่ย 2,145.60 บาท/ไร่ มี

แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.35 คน มีการจ้างแรงงานปลูกข้าวโพคหวานเฉลี่ย 6.01 คน เกษตรกรมี การติคต่อกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับวงจรการผลิตข้าวโพคหวานเป็นจำนวน 1-2 ครั้งต่อปี ส่วนการ รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร พบว่า ได้รับข่าวสารทางการเกษตรมากที่สุดจากเจ้าหน้าที่บริษัท เกษตรกรมีความพึงพอใจโดยรวมต่อพันธะสัญญาในระดับปานกลาง มีความพึงพอใจมากที่สุดใน ประเด็นที่บริษัทส่งเจ้าหน้าที่ของบริษัทมาส่งเสริมการปลูกข้าวโพคหวาน และประเด็นที่เกษตรกร มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือความพอใจต่อรากประกันขั้นต่ำที่บริษัทกำหนดให้

ผลการศึกษาการใช้เทคโนโลชีของเกษตรกรค้านการปลูกข้าวโพคหวานพบว่า การ เตรียมดิน มีการเตรียมดินหรือไลจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 66.0 การยกร่องปลูกแบบแถวเคียว (กว้าง75 ซม. ปลูกได้ 1 แถว) ร้อยละ 75.6 ระยะปลูกข้าวโพค ใช้ระยะปลูก 75x25 ซม. (1 ต้น/หลุม) ร้อยละ 94.4 อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ ใช้เมล็ดพันธุ์อัตรา 1 กก./ไร่ ร้อยละ 85.8 การใช้เมล็ดพันธุ์ของบริษัทที่นำมาส่งเสริม ร้อยละ 96.4 มีการถอนแยกต้นข้าวโพค ร้อยละ 92.9 การใส่ปุ๋ยเคมี ร้อยละ 85.3 ใส่ปุ๋ยเคมีจำนวน 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 ร้อยละ 79.7 ใส่ปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 30 กก.ต่อไร่ ครั้งที่ 2 ร้อยละ 91.4 ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 หลังจากข้าวโพคมีอายุ 50-55 วัน การให้น้ำ ร้อยละ 76.1 ให้น้ำ 8-10 ครั้ง ตลอดระยะเวลาการปลูก ร้อยละ 59.4 มีการเก็บเกี่ยวข้าวโพคโดยการสังเกตจากฝัก

ผลการศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกข้าวโพคพบว่า เกษตรกรปฏิบัติตาม คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมากกว่า 70 เปอร์เซ็นต์โดยเรียงลำคับ ได้แก่ การยกร่องปลูกแบบ แลวเดียว (กว้าง 75 ซม. ปลูกได้ 1 แลว) ระยะปลูกระหว่างต้นและระหว่างแลว (75 x 25 ซม. 1 ต้น/หลุม) อัตราการใช้เมล็คพันธุ์จำนวน 1 กก./ไร่ ใช้เมล็คพันธุ์ของบริษัท การถอนแยกต้นข้าวโพค การใส่ปุ๋ยเคมีจำนวน 2 ครั้งให้กับต้นข้าวโพค การใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ในอัตรา 30 กก./ไร่ ให้กับต้นข้าวโพค การใส่ปุ๋ยเกมีสูตร 16-20-0 ในอัตรา 30 กก./ไร่ ให้กับต้นข้าวโพค การใส่ปุ๋ยเกมีสูตร 46-0-0 หลังปลูก การให้น้ำแก่ข้าวโพคตลอคระยะเวลาการปลูก จำนวน 8-10 ครั้ง ส่วนปฏิบัติตามคำแนะนำน้อยได้แก่ การเตรียมคินโดยการไฉพรวนจำนวน 1 ครั้ง การเก็บเกี่ยวข้าวโพคโดยสังเกตจากฝัก

ผลการทคสอบสมมติฐาน พบว่า ขนาคพื้นที่ถือกรอง ความถี่ในการผลิตข้าวโพคหวาน ต่อปี แรงงานในครัวเรือน แรงงานจ้างในการปลูกข้าวโพคหวาน และการติดต่อกับบุคกลอื่นที่ เกี่ยวข้องกับวงจรการผลิตข้าวโพคหวานต่อปี มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิต ข้าวโพคหวาน ส่วนปัจจัยอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิต ข้าวโพคหวานแต่อย่างใค

ปัญหา และข้อเสนอแนะ การปลูกข้าวโพคหวาน คือ ประสบภัยธรรมชาติ ส่วนใหญ่ ประสบภัยแล้ง ปัญหาเรื่องโรค แมลง ศัตรูพืชที่พบ คือหนอนเจาะลำดัน วิธีการกำจัด คือใช้สารเคมี ป้องกันกำจัดแมลง ศัตรูพืช **Independent Study Title**

Factors Affecting the Adoption of Sweet Corn

Production Technology Under Contract Farming,

Chiang Mai Province

Author

Miss Chanthana Krachangphan

Degree

Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dusdee Nalampang

Chairperson

Assoc. Prof. Katin Srimongkol

Member

Mr. Patakorn Yawichai

Member

Abstract

The objectives of the study of factors affecting the adoption of sweet corn production technology under contract farming, Chiang Mai Province, were to study personal background, socio-economic factors of farmers, to investigate the adoption of sweet corn production technology under contract farming and problems and recommendation on maize production.

The samples of this study were 197 farmers of contract farming under sweet corn Extension Project in Chiang Mai Province by using questionnaires. Data was analyzed by statistics used was Percentage, Average, Maximum, Minimum, Standard Deviation and Chisquare.

From research findings, it was found that the farmers had an average age of 46.14 years old. The farmers education was primary level (pratomsuksa 1-6). An average production experience was 3.48 years. Average farm size was 4.30 rai with sweet corn growing area of 3.45 rai. Frequency of production was 2 times per year. Average farm income was 44,187.72 baht per year and average another income was 17,504.76 baht per year. Average investment was 2,145.60

baht per rai. Average of family labors was 2.35 persons and average of another labors was 6.01 persons. Contact persons, who concern with sweet corn production, was 1-2 times per year, and mainly received agricultural information from a supervision. The farmers' satisfaction towards contract farming sweet corn extension project was found at moderate level with high satisfaction level in the supervision agriculture. The lowest satisfaction level was low price quarantee from company.

Concerning the study on sweet corn production technology, it was that 66.0% seedbed with tillage once, 75.6% of farmers seedbed for single roll (75 cm plant of 1 row), 94.4% of farmers used spacing by 75x25 cm.(1 tree/pit), 85.8% of farmers used seed about 1 kgs./rai, 96.4% of farmers used seed from company, 92.9% of farmers pulled up young sweet corn, 85.3% of farmers applied fertilizers 2 times, fertilizers formula was 16-20-0 for 30 kgs./rai, the second application was 46-0-0 after the age of sweet corn had 50-55 days. Farmers irrigated sweet corn 8-10 times, 59.4% of farmers harvest by observation of ear corn.

As regards sweet corn production technology adoption, it was found that farmers followed technical advise for more than 70 percent of participating farmers such as making single row bedding, spacing by 75x25 cm.(1 tree/pit), used seed about 1 kgs./rai from company, thinning, first fertilizer application using 16-20-0 formula for 30 kgs./rai, second fertilizer application using 46-0-0, irrigation for all season 8-10 times. Other practices that farmers followed less were seedbed with tillage once and harvest by observation of ear corn.

The results of hypothesis testing indicated that farm size, frequency of production, family labors, another labors and extension contact were related to the adoption of sweet corn production technology while other factors were not related to the adoption of sweet corn production technology at all.

Problems and recommendations from the study were the natural disaster (drought), disease, insect and warm damage, eradicate by chemical.